

DEYİMLER VE HİKÂYESİLERİ ²

SELCEN YÜKSEL ARVAS

DİKKAT! SON BİN YILIN EN ÖNEMLİ HAVADİSLERİNİ
SAKIN KAÇIRMAYIN! DEYİMLERİN SIR PERDESİ
ARALANIYOR, ARKALARINDA YATAN OLAYLAR
GÜN YÜZÜNE ÇIKIYOR...

KAPIDAN KOVULSA BACADAN GİREN
ARSIZ KEDİ NİÇİN RENK DEĞİŞTİRDİ?
HOCASININ ANLATTIKLARI BİR KULAĞINDAN GİRİP

ÖBÜR KULAĞINDAN ÇIKAN TALEBENİN DÂHİYANE FİKRİ NEYDİ?
PİRE İÇİN YORGAN YAKAN GELİNİN ÇEYİZ GÜNÜNDE NELER YAŞANDI?

GÜNLERİ SAYILI OLAN ADAM KEFENİ YIRTMAYI
NASIL BAŞARDI? BİTMEK BİLMİYEN YILAN
HİKÂYESİNDEKİ O YILANA NE OLDU?

DERTSİZ BAŞINI DERDE SOKAN DELİKANLI GERÇEKTE MASUM MUYDU?
HEPSİ VE DAHA FAZLASI İŞTE BU KİTAPTA!

ağına sakız etmek

Tekrar tekrar aynı sözü söylemek.

Bir gün bir konağın aşçısı kış için turşu kuracakmış. E koskoca konak tabii, geleni gideni çok olur diye yığınla turşuluğu mutfağa indirmişler. Karşısında bir dolu sebze meyveyi görünce aşçının canı sıkılmış.

“İyi de ben bu kadar sebzeyle turşu kurmaya uğraşırsam, yemeği kim yapacak?” diye kâhyaya bozuk atmış.

“Merak etme” demiş kâhya, “Hanım onu da düşündü. Hizmetçi kızlardan birini yardıma gönderecek.”

Aşçı koca bir bakır leğene su almış, söylene söylene turşulukları yıkamaya başlamış.

Biraz sonra önünde önlüğüyle hizmetçi kız mutfağa inmiş.

“Ayyy ne güzel burası pek serin, yukarıda öldük valla sıcaktan, aaa ne çok turşuluk böyle, aşevi gibi” diye konuşmaya başlamış.

Aşçı cevap vermeden işine devam etmiş.

“Ayy nasıl yapılacak bu kadar turşu. Piiii hale bak, sanki yenecek içecek bir şey kalmadı, tüm kış turşu yenip turşu suyu içilecek” diye vır vır konuşuyormuş kız.

Aşçı başı “Bu kadar işin arasında bir de şu çenesi düşük kızla mı uğraşacağım” diye iç geçirmiş.

“Bir şey mi dedin aşçı bey amca?” demiş kız.

Aşçı hayır anlamında başını sallamış.

“Şey, sakız çiğnesem ayıp olur mu aşçı bey amca?” diye sormuş kız cırtlak sesiyle.

Başıyla izin vermiş aşçı.

Hizmetçi kız daha önce yazmasının üzerine yapıştırdığı çiğnenmiş kenger sakızını alıp ağzına atmış, cak cak diye sesler çıkararak çiğnemeye başlamış.

Bu sırada yıkama işinin bir kısmı bitmiş, büyükçe bir küpün içine ikisi birden sebzeleri doğramaya girişmişler.

Kız bir yandan acurları doğruyor bir yandan cak cak sakız çiğniyormuş.

Aşçı sabır çeke çeke elindeki salatalıkları dilimliymiş.

Kız hâlâ cak cak diye sakız çeviriyormuş ağzında.

Aşçı durmuş duramamış.

“Kızım gözünü seveyim çıkar şunu ağzından. Cak cak cak kafamı şişirdin. Zaten işim başımdan aşkın. Bir de şu sesi çekmeyeyim” demiş.

Kız “Ay peki aşçı bey amca” diyerek sakızı ağzından çıkardığı gibi yazmasının üzerine geri yapıştırmış. Sonra da kaldığı yerden konuşmaya devam etmiş:

“Bu salatalıklar da ne güzelmiş ktır ktır, ta-zecik.”

Aşçı başını sallamış.

“Rahmetli nenem derdi ki turşunun tuzunu az koyarsan erir, çok koyarsan eritir. Neyi eritiyor acaba turşu küpünü mü?” diye sormuş kız merakla.

Aşçı bilmem anlamında başını sallamış.

“Tuzu çok olursa tadı da çok keskin olur değil mi? Ayyy dişlerim kamaştı düşününce.” Sonra da gözlerini tavana dikip söylenmiş: “Az koyunca erir, çok koyunca eritir. Karnımızı mı eritir acaba?”

Aşçıya dönüp konuşmasına devam etmiş:

“Mideyi eritiyor olabilir mi? Çok tuzlu olunca, ayyy erir mi mide?”

Aşçı sabır çekerek elindekini doğramaya devam etmiş.

“Az koyunca erir, çok koyunca eritir. Hımm. Dişleri eritiyor olabilir mi? Ayyy düşündüm de gırc gırc mahveder dişleri tuz, iyyy.”

Aşçı bir elindeki bıçağa bakmış, bir de hizmetçi kıza.

“Allah’ım sen esirge, sen sakla” deyip turşuyu doğramaya devam etmiş.

“Az koyunca erir, çok koyunca eritir. Hımm acaba turşunun sebzelerini mi eritiyor? Ama tuzu az olunca erimez mi turşu? Çok tuzlu olunca taş gibi durur küpün içinde. Hımm, Aaz koyunca erir, çok koyunca eritir. Acaba...”

Daha kız sözünü tamamlayamadan aşçı elindeki bıçağı bir fırlatmış, leğenin içinde doğranmayı bekleyen keleşe küt diye girmiş bıçak.

Kız korkuyla hih! diye geri çekilmiş.

“Yeter be!” demiş aşçı. “Başlarım turşunun tuzundan. Yok az koyunca erirmiş de çok koyunca eritirmiş de! Ağzına sakız ettin. Sakızını çiğne de çenen kesilsin bari!”

Kız korkuyla yazmasının üzerine yapıştırdığı sakızı alıp ağzına atmış.

Cak cak diye yeniden çiğnemeye başlamış.

ağına bir parmak bal çalmak

*Amacına ulaşabilmek için insanları tatlı bir sözle
oyalamak, boş umutlar vermek.*

Vakti zamanında genç bir çiftçi bahçesinde çalışırken yanına kan ter içinde bir adam gelmiş.

“Selamünaleyküm hemşerim” demiş adam.

“Ve aleykümselam” diye cevap vermiş çiftçi.

“Bu bahçe senin mi?”

“Evet, benim.”

“Maşallah, ne güzel bahçeymiş. Her taraf çiçek dolu. Kokusundan mest oldum.”

“Öyledir çok şükür. Sen buraların yabancısıysın galiba, hiç görmedim daha önce” demiş çiftçi.

“He ya. Taa şu koca dağın arkasından geliyorum. Balcıyım. Dur, balıma bak.”

Adam koşarak biraz ileri gidip geri gelmiş. Elinde bir çanak bal varmış. Parmağını bala daldırıp çiftçiye uzatmış.

Çiftçi tereddüt etmiş.

“Çekinme, çekinme, elimi daha dün yıkadım, temiz. Yala bak nasıl güzel bal.”

Çiftçi çekinerek adamın parmağını yalamış. Gerçekten de nefis bir balmış.

“Ooo maşallah, pek güzel” demiş çiftçi.

“He ya. Memleketin en güzel balı bende. Meşhurdur benim balım, meşhur. Tüm balcılar peşime düşer, nasıl bu kadar güzel oluyor diye. Ama ser veririm sır vermem.”

“Bak seeeen, merak ettim şimdi.”

“Sana söylerim ama aramızda kalsın. Söz mü?”

“Söz.”

“Ben kovanımı başkaları gibi önüme gelen yere kurmam. En güzel yeri arar bulurum. Bol yeşillikli, ağaçlı, çiçekli böcekli. Arılarım mis gibi beslenir. Böyle güzel kokulu, tadından yenmeyen balları olur.”

“Vay be” demiş çiftçi. “Peki nerede bu güzel yer?”

“Değişiyor. Kış biter de bahar geldi mi, arılar uyanmadan kovani at arabama yüklerim. Bulduğum en güzel yere yerleştiririm. Mevsim geçene kadar da hiçbir yere kıpırdatmam. Sonra da toplar kış için memlekete dönerim. Şu yoldan geçerken senin bahçeyi gördüm. Ne de güzel bakmışsın bahçene, eline sağlık. Buranın balı enfes olur. Yemelere doyulmaz. Kıymeti de ona göre çok olur. Ah böyle bir yer de ben bulaydım.”

Bahçesine övgüler dzlmesi çiftçinin pek hoşuna gitmiş. Kovanlar bahçesine konursa elbet ona da iyi bir pay düşer diye düřünmüř.

“E koy buraya. Bařka yer niye arıyorsun ki?”

Balcı düşünür gibi yapmış.

“Olur mu ki?”

“Neden olmasın?” demiş heyecanla.

Balcı nazlı nazlı konuşmuş:

“Yani bahen çok güzel. Çok iyi olur, harika olur, řu cnım çiçekler dolar kovana, yiyene şifa olur tabii de tek koy demeyele olmaz ki. İşi olur arının.”

“Merak etme” demiş ifti. “Orasını bana bırak. Zamanında babamın da arıları vardı. Bilirim arı bakımını.”

“Oh oh maşallah” demiş balcı. “yleyse yer senden arı benden, haydi bakalım memleket bal görsün.”

Çiftçi balcıyı ikna ettiğine pek sevinmiş.

Balcı at arabasını çekmiş. Çiftçi ile birlikte kovanlarını bir bir indirip bahçenin en güzel yerine yerleştirmişler.

“Hay Allah razı olsun” demiş balcı. “Tek başıma altından kalkamazdım bu işin. Yař ilerledi, dizler, bel zorluyor artık. Sen olmasan ne yapardım? Hakkını helal et.”

“Aman helal olsun” demiş ifti. “Yoruldun gel iki lokma yemek yiyelim.”

Çiftçi balcıyı bir güzel doyurmuş. Yemekte balcı, kovanlara nasıl bakılacağını anlatmış.

“Haydi yolcu yolunda gerek” demiş sözü bitince. “Ben mevsim dönünce gelir, üzerime düşeni yaparım inşallah.”

“Yolun açık olsun, gözün arkada kalmasın.”

Çiftçi ertesi sabah erkenden kalkmış.

“Emanetin canı gözünde olur” diye düşünerek kovanların başına bir şey gelmesin diye etraflarını güzelce çevirmiş.

Birkaç güne arılar uyanmış, vızır vızır kovana girip çıkmaya, çiçekten çiçeğe konup petekleri bir bir doldurmaya başlamış. Çiftçi de boş durmamış, kovanların bakımını yapmış.

“Ne o? Balcılığa mı başladın?” demiş komşusu.

“Yok yok” demiş çiftçi, “Emanet kovanlar.”

Olanı biteni komşusuna anlatmış.

“Hadi hadiii” demiş komşusu, “Emanet deyip sıyıramazsın. Sen bal ortaklığı kurmuşsun. Elbette sana da düşer balın bir kısmı. Sana da düşerse bana da düşer. Boşuna dememişler komşuda pişer, bize de düşer diye. İyi bak balıma ha.”

Çiftçi gülmüş. “Ayıpsın tabii veririm” demiş.

Aradan üç ay geçmiş, beş ay geçmiş. Çiftçi ilk günkü hevesiyle gözü gibi bakmış kovanlara. Derken havalar soğumaya, güz yüzünü iyiden iyiye göstermeye başlamış. Artık balın hasat mevsimi gelmiş.

Çiftçi tam bunları düşünürken balcı yanında bitivermiş.

“Selamünaleyküm hemşerim.”

“Ooo, ben de seni bekliyordum nicedir. Hoş geldin. Ve aleykümselam.”

“Hoş bulduk. Bizim arılar sana sıkıntı vermedi ya.”

“Yok yok, pek mesuttuk birlikte. Dediğin bütün bakımları yaptım. Maşallah petekler pek dolu görünüyor.”

“Eliyle kovanları yoklayan balcı cevap vermiş. Evet, eveet. Valla yerinden kalkmaz olmuş. Maşallah iyi doldurmuşlar. Ellerine sağlık. Hadi yardım et de at arabasına taşıyalım.”

Balcı ile çiftçi zorlukla kovanları taşımışlar.

“Çok sağ olasın” demiş balcı. Çiftçiye bir damla bal bile vermeden “Haydi hakkını helal et” deyip dehlemiş atını.

Çiftçi arkasından saf saf bakakalmış. Bir müddet sonra nasıl bir oyuna geldiğini anlayıp kös kös bahçesine geri dönmüş.

Akşama doğru komşusu duvarın başından seslenmiş.

“Oooo hadi hayırlı olsun. Gitmiş ballar. Bana düşen hisseyi unutmadım ha. Bekliyorum.”

“Ne hissesi be kardeş. Bana bile düşmedi bir damla bal. Sana nereden vereyim?”

Önce şaka yaptığını sanan komşu bakmış ki çiftçi ciddi.

“Hadi be! Aylarca adamın arısına baktın, vermedi mi hiçbir şey?”

“Yol valla” demiş çiftçi. “Ağzıma bir parmak bal çaldı, o kadar.”

“E sen ne yaptın?” demiş komşu şaşkın şaşkın.

“Ne yapayım?” demiş çiftçi. “Üzerine bir bardak su içtim.”

